

Raadsvoorstel

Onderwerp:	Doorontwikkeling inspraak en deelname inwoners
Datum voorstel:	31 oktober 2017
Vergaderdatum:	19 december 2017
Registratienr.:	
Opsteller:	Sandra Langenbach
Portefeuillehouder:	Wethouder P. van de Noort

Voorstel

Te besluiten om:

- 1) de inspraak en deelname van inwoners bij ontwikkelingen binnen het gemeentelijk domein anders vorm te geven;
- 2) de Verordening adviescommissie Wonen, Zorg en Welzijn 2008 in te trekken.

Inleiding

Sinds 2008 bestaat in gemeente Reusel-De Mierden de adviescommissie Wonen, Zorg en Welzijn (WZW-commissie), die zowel gevraagd als ongevraagd adviseert over voornoemde beleidsterreinen.

De landelijke trend om de omslag te maken van burgerparticipatie naar overheidsparticipatie is ook gaande in gemeente Reusel-De Mierden. Met onze visie Samen Doen willen we invulling geven aan overheidsparticipatie. In het beleidsproces veronderstelt dit voor inwoners een rol aan de 'voorkant' en juist niet aan 'achterkant'. Door vanuit een gezamenlijk doel inwoners met inhoudelijke expertise en betrokkenheid in een vroeg stadium mee te laten denken en met hen te klankborden, komen gedragen beleidsvoorstellen tot stand. Gelet hierop past een formeel adviesorgaan, zoals de WZW-commissie, die achteraf op beleidsvoorstellen reageert niet meer bij de huidige ontwikkelingen.

Deze ontwikkeling van Samen Doen en andere ontwikkelingen zijn voor de WZW-commissie en gemeente Reusel-De Mierden aanleiding om de betrokkenheid van inwoners bij beleidsontwikkeling kritisch tegen het licht te houden. Na meerdere gesprekken hierover is geconcludeerd dat de tijd rijp is om op een andere wijze hieraan vorm te geven.

Per brief van 29 augustus 2017 heeft de WZW-commissie laten weten dat de laatst zittende vrijwilligers hun termijn erop hebben zitten en dat de commissie daarom vanaf 1 september 2017 niet meer bemenst is.

Beoogd doel

Inspraak en deelname van inwoners op een zodanige wijze vormgeven dat deze aansluit bij de visie en doelstellingen van Samen Doen: vanuit een gelijkwaardig partnerschap en co-creatie met inwoners en organisaties samen denken en samen werken.

Argumenten

1.1 Ontwikkeling van burgerparticipatie naar overheidsparticipatie

Landelijk zien we een -groeierende- behoefte om daadwerkelijk invulling te geven aan de participatiesamenleving en de omslag te maken van burgerparticipatie naar overheidsparticipatie. Bij deze omslag past dat inwoners vanaf de eerste beginfase meedenken, meepraten en meebeslissen over beleid en uitvoering, en ook uitgedaagd worden om hiertoe zelf initiatieven te nemen. Daarmee verliest een formeel orgaan als de WZW-commissie -dat gericht is op het op het achteraf reageren op beleidsvoornemens- haar meerwaarde.

1.2 Visie Samen Doen

Met onze visie van Samen Doen maken we in Reusel-De Mierden de omslag naar overheidsparticipatie concreet. Door vanuit een gezamenlijk doel inwoners met inhoudelijke (ervarings)kennis en betrokkenheid in een vroeg stadium mee te laten denken en met hen te klankborden, komen gedragen beleidsvoorstellen tot stand die beter aansluiten bij de belevingswereld van inwoners. Deze directe betrokkenheid en (ervarings)kennis wegen voor de gemeente zwaarder dan de formele vertegenwoordiging 'op afstand' vanuit achterbannen, zoals de WZW-commissie oorspronkelijk was bedoeld. Door de werkwijze Samen Doen krijgen andere partijen een grotere rol,

zoals bijvoorbeeld de dorpsraden en de werkgroepen Zorg en Welzijn. Samen Doen maakt ook dat medezeggenschap niet meer volgens een vast patroon kan worden ingericht maar maatwerk moet worden: afhankelijk van het onderwerp gaan we op zoek naar de actoren die we aan de voorkant van het proces moeten, kunnen en willen betrekken, en kiezen we een vorm die past.

De werkwijze Samen Doen heeft duidelijke raakvlakken met het onderwerp inspraak en deelname van inwoners en verschillende partijen. Er is met regelmaat contact met allerlei organisaties op bestuurlijk en ambtelijk niveau. Zo is er overleg met het Gehandicapten-platform, de vier afzonderlijke KBO's, de KBO Kring Reusel, de werkgroepen Zorg en Welzijn, verenigingen, ondernemers en de dorpsraden Hooge Mierde, Lage Mierde en Hulsel, enzovoort. Deze organisaties worden ook betrokken bij het tot stand komen en uitvoeren van nieuw beleid en het doorgeven van signalen van inwoners. Sinds kort bestaat er een initiatiefgroep, die als aanjager een dorpsraad in Reusel aan het vormgeven is. Er hebben zich inmiddels acht geïnteresseerde inwoners gemeld om aan de oprichting van een dorpsraad in Reusel te werken. Dit wordt door de gemeente gestimuleerd, zodat ook in Reusel een dorpsraad komt die betrokken is bij de ontwikkeling en uitvoering van nieuw beleid en die daarnaast signalen kan ophalen bij de inwoners van Reusel over de positieve en negatieve effecten van beleid.

In de ambtelijke organisatie zijn meerdere bijeenkomsten georganiseerd rond de visie en werkwijze Samen Doen. Enerzijds ter bevordering van de bewustwording en anderzijds voor deskundigheidsbevordering rond Samen Doen. Het doel hiervan is dat een ieder reflecteert hoe hij/zij de visie Samen Doen in zijn eigen werk kan toepassen (voor zover dat nog niet gebeurd). Daarnaast zijn in elke gemeentekern meerdere ambtenaren begonnen als ambassadeurs Samen Doen. Zij zetten stappen om een bekend gezicht te worden in "hun" kern en een vast aanspreekpunt te worden voor inwoners namens de gemeente. De ambassadeurs horen zo wat er speelt in een dorp, wat inwoners bezighoudt en melden signalen of burgerinitiatieven aan de juiste collega in het gemeentehuis, zodat het verder wordt opgepakt.

Voor meer informatie over Samen Doen wordt verwezen naar de Samen Doen bijeenkomst van 14 november 2017 waarin de raad is meegenomen in deze werkwijze.

1.3 De samenstelling van de WZW-commissie

De adviescommissie WZW heeft moeite om ontstane vacatures binnen de commissie in te vullen. Zo was bijvoorbeeld de functie van secretaris al geruime tijd vacant en zag het er ook niet naar uit dat deze functie en de functie van voorzitter op korte termijn kon worden ingevuld. Daarnaast kon aan de oorspronkelijke doelstelling dat de WZW-commissie een afspiegeling van de lokale gemeenschap is, waarbij verschillende doelgroepen vertegenwoordigd worden in de commissie geen gevolg worden gegeven. Bovendien was het aantal leden begin 2017 geslonken naar drie en hebben per 1 september 2017 de laatste vrijwilligers van de adviescommissie aangegeven te stoppen met hun inzet. Dit toekomstbeeld was ruim een jaar geleden voor de WZW-commissie al aanleiding om kritisch na te denken over een andere vorm van inspraak.

1.4.1 Anders inrichten medezeggenschap: juridisch

Het ontbinden van de adviescommissie WZW en het anders regelen van medezeggenschap, met andere woorden van inspraak en deelname, van inwoners is niet in strijd met de wet. In de wet¹ staat immers dat ingezetenen van een gemeente recht hebben op medezeggenschap op het gevoerde beleid, echter de gemeente is vrij op welke wijze dit gefaciliteerd of ingericht wordt. Opgemerkt wordt dat het Cliëntenplatform ISD De Kempen blijft bestaan. Hierin zitten inwoners en vertegenwoordigers van belangenorganisaties uit de Kempengemeenten die vorm geven aan medezeggenschap en cliëntenparticipatie op beleidsterreinen waar de ISD De Kempen zich, mede namens gemeente Reusel-De Mierden, mee bezig houdt.

1.4.2 Anders inrichten medezeggenschap: klankbordgroep

Uitgangspunt is dat de oorspronkelijke taken van de WZW-commissie zoals adviseren, signaleren en monitoren overeind blijven maar via 'Samen Doen' anders zullen worden vormgegeven.

---

¹ Wmo 2015 artikel 2.1.3 lid 3, Participatiewet artikel 47 en Jeugdwet artikel 2.10

Om het Samen Doen proces (mede) te monitoren wordt voorgesteld om een vaste onafhankelijke klankbordgroep bestaande uit inwoners samen te stellen. Deze klankbordgroep kan afhankelijk van het onderwerp incidenteel aangevuld worden met één of meerdere inhoudelijke deskundigen. De klankbordgroep houdt zich bezig met de grotere vraagstukken en het proces rondom nieuw beleid. Vanuit de gemeente is de betreffende portefeuillehouder en afdelingshoofd met de klankbordgroep in gesprek en afhankelijk van het onderwerp één of meerdere beleidsmedewerkers.

De hoofdtaak van de klankbordgroep is mee denken over welke partijen of disciplines er betrokken moeten worden in het kader van Samen Doen en feedback geven over het proces van Samen Doen en dit proces te monitoren. Daarmee wordt gewaarborgd dat belanghebbenden, inwoners, ervaringsdeskundigen en maatschappelijke organisaties in de verschillende fasen van het beleidsproces voldoende zijn betrokken.

Naast meedenken over het proces Samen Doen door de klankbordgroep dient ook gemonitord te worden of we met het ingezette beleid bereikt hebben wat we voor ogen hadden en of het proces naar overheidsparticipatie (Samen Doen) lukt. Ook hierbij kan de gemeente, naast de reeds bestaande officiële instrumenten zoals cliënttevredenheidsonderzoeken, waar staat je gemeente, GGD monitors en burgerpanel, de klankbordgroep betrekken.

Verder is naast het monitoren van effecten van beleid belangrijk om signalen vanuit de samenleving/gemeenschap op te halen over wat goed en minder goed gaat. De taak van signaleren is niet voorbehouden aan het bestuur en de ambtelijke organisatie, zoals bijvoorbeeld door de recent ingezette ambassadeurs per gemeentekern. Ook andere partijen hebben hierin een eigen verantwoordelijkheid en taak, zoals zorg- en welzijnsaanbieders, de klankbordgroep, de dorpsraden, het verenigingsleven en (belangen)groepen van burgers, cliënten en ervaringsdeskundigen en uiteraard ook de gemeenteraad. De gedachte Samen Doen, waarbij actief buiten het gemeentehuis contact gezocht wordt met de samenleving sluit goed aan bij de taak signalering.

2.1 Na goedkeuring raad intrekken verordening

Na het raadsbesluit de inspraak en deelname van inwoners anders in te richten, is het de bevoegdheid van de raad om de Verordening adviescommissie Wonen, Zorg en Welzijn 2008 in te trekken waardoor de adviescommissie Wonen, Zorg en Welzijn wordt ontbonden.

Consequenties

Samen Doen betekent dat inwoners, partijen en verenigingen vanaf het beginstadium van nieuw beleid betrokken zijn geweest en hun input hebben geleverd, waarmee invulling is gegeven aan medezeggenschap. Dit houdt ook in dat bij college- en raadsvoorstellen geen formeel advies meer is bijgevoegd. Uiteraard zal bij college- en raadsvoorstellen wel worden aangegeven hoe de betrokkenheid van inwoners en belanghebbenden concreet is ingevuld en welke afwegingen zijn gemaakt.

Financiën

Het jaarlijkse bedrag van ongeveer € 7.000,- dat besteed werd aan onkostenvergoeding en professionele ondersteuning van de WZW-commissie is in de begroting van 2018 al bijgesteld naar € 2.000,- per jaar. De dekking hiervoor zit in de post Wmo overig.

Het bedrag van € 2.000,- per jaar kan besteed worden aan deskundigheidsbevordering, het uitnodigen van een spreker of iets dergelijks wanneer de klankbordgroep behoefte heeft aan een ondersteuning.

Communicatie

Door de afdeling Communicatie wordt gewerkt aan een communicatieplan over het proces Samen Doen. Het informeren van de inwoners over de opheffing van de WZW-commissie zal na het raadsbesluit met de afdeling Communicatie worden vormgegeven.

Het besluit tot intrekking van de verordening adviescommissie Wonen Zorg en Welzijn 2008 wordt bekendgemaakt in het gemeenteblad.

De leden van de adviescommissie Wonen, Zorg en Welzijn zullen schriftelijk in kennis worden gesteld van het besluit.

Het huishoudelijk reglement van de WZW-commissie zal na besluitvorming, door het college, worden ingetrokken.

Burgerparticipatie

Het inrichten van inspraak en deelname van inwoners bij beleidsvorming van de gemeente is bij uitstek een onderwerp waarbij burgerparticipatie aan de orde en van essentieel belang is. Dit voorstel is geïnitieerd door de adviescommissie WZW en wordt door hen ondersteund. Het onderwerp 'doorontwikkeling inspraak en deelname van inwoners' is meerdere malen in WZW vergaderingen besproken (ook in aanwezigheid van gemeenteambtenaren en wethouder). Verder is het onderwerp frequent besproken tijdens het overleg van een afvaardiging van de WZW-commissie, afdelingshoofd gemeente en wethouder.

Toekomstvisie

De voorgestelde andere vorm van inspraak en deelname van inwoners past bij de ambitie 'behoud kleine kernen: dorpsraden versterken, 'grote sociale cohesie en actief verenigingsleven: stimuleren zelfredzaamheid en zelfstandigheid' en 'zorgzame dorpen: samenwerkende vrijwilligers en organisaties'.

Vervolg

Zie allereerst het kopje communicatie.

De gemeentelijke organisatie en de WZW-commissie realiseren zich dat Samen Doen, waaronder het anders inrichten van medezeggenschap van inwoners, een groeiproces is dat zal verlopen met vallen en opstaan. Hierbij zijn informeren en regelmatig bijsturen belangrijke voorwaarden om Samen Doen te laten slagen. De raad zal regelmatig worden geïnformeerd over de stand van zaken Samen Doen.

Bijlagen

- 1) Voorstel doorontwikkeling medezeggenschap en cliëntenparticipatie van de adviescommissie WZW dd. 14 februari 2017
- 2) Brief WZW-commissie niet meer bemenst van 29 augustus 2017
- 3) Verordening adviescommissie Wonen Zorg en Welzijn 2008

Burgemeester en wethouders van Reusel-De Mierden,
de secretaris,

de burgemeester (wnd.),

dhr. M.H.F. Knaapen

mw. J. Eugster

Raadsbesluit

Vergaderdatum:	19 december 2017
Onderwerp:	doorontwikkeling inspraak en deelname van inwoners
Registratienummer:	

De raad van de gemeente Reusel-De Mierden;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 7 november 2017

Besluit

vast te stellen:

- 1) de inspraak en deelname van inwoners bij ontwikkelingen binnen het gemeentelijk domein anders vorm te geven;
- 2) de Verordening adviescommissie Wonen, Zorg en Welzijn 2008 in te trekken.

Aldus besloten in de vergadering van (datum),

De raad voornoemd,
de griffier,

de voorzitter,

J.C.M. van Berkel.

mw. J. Eugster